

Vasile BLAGA
Ministrul Administrației și Internelor

De la clauza de salvagardare la certitudinea aderării
Doi ani de reforme susținute în Ministerul Administrației și Internelor

- 2006 -

De la clauza de salvagardare la certitudinea aderării

Doi ani de reforme susținute în Ministerul Administrației și Internelor

Cel mai recent Raport de monitorizare a României, dat publicității marți, 26 septembrie, de către Comisia Europeană, confirmă faptul că Ministerul Administrației și Internelor și-a făcut cu rigurozitate și cu simț de răspundere datoria în ceea ce privește reformele necesare aderării la Uniunea Europeană.

La începutul anului 2005, existau în domeniul de competență al MAI, cinci stegulețe roșii și opt stegulețe galbene, corespunzând unui număr de 56 de deficiențe majore, iar clauza specifică de salvagardare în domeniul justiției și afacerilor interne constituia cel mai important motiv de îngrijorare atât pentru Comisia Europeană și guvernele statelor membre, cât și pentru autoritățile române.

Rapoartele de monitorizare din perioada scursă de atunci – cel din octombrie 2005 și cel din mai 2006 – au reflectat pas cu pas progresele făcute, iar cel mai recent raport recunoaște că România a depășit în totalitate problemele grave din domeniul afacerilor interne – a căror soluționare era crucială pentru ca aderarea să fie posibilă.

În acest moment, putem să privim cu satisfacție rezultatele celor 21 de luni de muncă, fără a uita însă că este necesară continuarea reformelor începute și demararea altora, la fel de importante, care vor permite cetățenilor români să se bucure pe deplin de avantajele pe care le au în calitate de cetățeni europeni.

Clauza de salvagardare a fost “sabia lui Damocles” a Ministerului Administrației și Internelor. Dintre cele șapte puncte ale acesteia, trei și o bună parte din cel de al patrulea s-au aflat în sarcina noastră. Securizarea la un nivel ridicat a frontierelor, consolidarea Poliției de Frontieră, reconstrucția instituțională în domeniul ordinii publice și combaterea crimei organizate au fost teme complexe, care au provocat, pe parcursul a un an și nouă luni, nopți albe, ședințe furtunoase, demisii și demiteri. Nu în ultimul rând, a fost nevoie să derulăm o activitate diplomatică intensă, cu scopul de a arăta partenerilor noștri că știm ce probleme avem, că avem voința de a rezolva și de a prezenta, pas cu pas, progresele făcute.

Iată că problemele spinoase menționate în această clauză de salvagardare au fost depășite.

Pentru a asigura securitatea celor aproape 490 de milioane de actuali și viitori cetățeni europeni, România a început construirea, la ceea ce va deveni și va rămâne probabil pentru multă vreme granița externă estică a Uniunii, unuia dintre cele mai moderne sisteme integrate de securizare a frontierei.

Acest sistem, al cărui nivel tehnic ridicat a fost unanim apreciat de experții în domeniu, corespunde integral exigențelor europene în materie și a reprezentat, pentru noi, un argument important în obținerea recomandării Comisiei pentru ca România să adere la data 1 ianuarie 2007.

Asigurarea calității de vârf a acestui sistem a fost posibilă prin renegocierea contractului cu EADS, demers care reprezintă unul din cele mai importante succese ale noastre de anul trecut; prin această renegociere, am reușit totodată să ridicăm de pe umerii bugetului de stat costurile enorme, de peste 1,3 miliarde de euro, și să exploatăm la maximum oportunitățile de finanțare externă a sistemului.

Sistemul integrat de management al frontierei va deveni complet operațional în 2009, așa cum ne-am angajat și așa cum ne solicită Comisia Europeană prin Raportul din 26 septembrie, dar vom fi în măsură să asigurăm un nivel ridicat de control în punctele de trecere și de supraveghere a frontierei peste aproximativ o lună, cu mult în avans față de termenele stabilite.

Raportul Comisiei Europene remarcă faptul că Poliția română de Frontieră a atins încă din iunie, nivelul maxim de încadrare pe viitoarea frontieră externă a Uniunii Europene. În acest fel, un alt motiv de îngrijorare al Comisiei a fost eliminat. În total, în cursul anului trecut și al acestui an, peste 6.500 de noi polițiști au fost angajați în cadrul acestei arme, ei fiind în prezent supuși unor programe intensive de pregătire, care vor continua astfel încât tehnologia modernă de care vom dispune să poată fi folosită la capacitatea sa maximă.

Rata de ocupare a posturilor din cadrul Poliției de Frontieră este ridicată și pe segmentele care vor constitui frontiere interne – peste 95%, iar angajările de personal vor continua, în conformitate cu observațiile cuprinse în Raportul de monitorizare.

România va gestiona, peste trei luni, cea mai lungă frontieră terestră externă a Uniunii Europene, fiind vorba de peste 2000 de kilometri. Condițiile de relief și conjunctura regională fac supravegherea acestei frontiere o sarcină și mai dificilă. De aceea, a fost nevoie de eforturi de substanță, pe care le-am făcut cu conștiința faptului că purtăm o răspundere deosebită față de întreaga Europă.

Le-am făcut de asemenea pentru noi înșine, pentru că problemele Uniunii sunt și problemele noastre și pentru că suntem conștienți de faptul că migrația ilegală, traficul de ființe umane sau de droguri, criminalitatea transnațională în general, ne afectează la fel de mult ca și pe cetățenii din Vestul continentului și că amploarea acestor amenințări va crește în anii următori.

Cât despre reconstrucția instituțională în domeniul ordinii publice, competențele Poliției Naționale și ale Jandarmeriei au fost clarificate încă din primăvara anului trecut, fiind realizat un cadru de organizare performant. Reconstrucția instituțională la nivelul armelor și stabilirea unor reguli și a unor competențe clare a făcut ca România să devină una dintre cele mai sigure state din această parte a Europei, din punctul de vedere al securității cetățeanului.

Nu este trecută cu vederea de Raportul de țară nici achiziționarea a 6.000 de “noi mașini de patrulare ... în vederea creșterii abilității poliției de a acoperi zonele rurale izolate”.

De asemenea, procesul de reconstrucție a Poliției Române a permis obținerea unor rezultate foarte bune în domenii importante cum ar fi combaterea criminalității organizate – o altă preocupare, pe deplin întemeiată, a statelor membre. Este relevant faptul că efectivele structurilor de combatere a criminalității organizate au fost sporite cu aproape 80%. Raportul Comisiei include această problemă în rândul celor în privința cărora România se află pe drumul cel bun: a fost sporită capacitatea de luptă împotriva crimei organizate, s-au realizat progresele în domeniul cooperării polițienești și cel al luptei împotriva drogurilor.

Dacă ar fi să analizăm datele statistice, acestea vorbesc de la sine:

În perioada 1 ianuarie 2005 – 1 august 2006, Poliția Română a constatat peste 14.500 de infracțiuni de crimă organizată, fiind învinuite peste 10.000

de persoane, dintre care peste 1600 au fost arestate sau reținute. În aceeași perioadă, Poliția Română a confiscat peste 1.100 de kilograme de droguri, mai mult de jumătate din acestea fiind droguri de mare risc. Au fost anihilate, în această perioadă, peste 220 de grupuri infracționale care acționau în domeniul drogurilor.

Tot în perioada ianuarie 2005 – iulie 2006, aproape 1.300 de dosare de trafic de ființe umane, în care au fost implicate peste 2.300 de persoane, dintre care aproape 500 au fost arestate sau reținute.

În aceeași perioadă, aproape 1.200 de traficanți de ființe umane au fost trimiși în judecată, iar 250 traficanți au fost condamnați definitiv.

De asemenea, structurile Ministerului Administrației și Internelor au audiat circa 3.800 de potențiale victime ale traficului de ființe umane (asistența acordată acestora făcând obiectul ultimului steguleț galben al MAI, în raportul de monitorizare din luna mai).

Raportul apreciază de asemenea rezultatele obținute în ceea ce privește combaterea corupției interne, menționând faptul că „din luna mai, Direcția Generală Anticorupție a derulat investigații preliminare față de 615 persoane și a transmis toate dosarele către parchetele competente, rezultând 157 de trimiteri în judecată”.

Comisia arată că s-au înregistrat progrese în privința condițiilor din aresturi și că nu se mai înregistrează încălcări ale drepturilor omului, iar arestații preventiv nu mai sunt ținuti împreună cu condamnații.

În această privință, trebuie menționat că au fost închise 120 de aresturi care nu puteau asigura condițiile minimale de funcționare, doar în cursul acestui an fiind executate lucrări de reamenajare și reparații în valoare de peste 120.000 de euro. Investiții de amploare sunt programate și pentru anii viitori.

De departe însă, cele mai îmbucurătoare aprecieri din Raportul de țară sunt cele referitoare la progresele înregistrate în ceea ce privește reforma administrației publice.

Este cunoscut faptul că deficiențele din administrație au fost aspru criticate în toate rapoartele de monitorizare. Această atitudine s-a schimbat în urma inițierii de către Ministerul Administrației și Internelor a pachetului de legi privind reforma administrației publice și în raportul din luna mai a acestui an au apărut chiar primele laude.

Legea cadru a descentralizării, legea finanțelor publice locale, legea privind modificarea a statutului funcționarilor publici, legea revizuită a administrației publice locale, precum și noul statut al prefectilor, prin care aceștia au devenit înalți funcționari publici, și-au adus fiecare contribuția la conturarea acestei imagini pozitive, în ochii Comisiei Europene, în ceea ce privește bunul mers al reformei administrației.

În acest ultim raport, progresele sunt consemnate și aprobarea de către Parlament a legislației inițiate și susținute de MAI este salutăată, documentul comisiei făcând referire mai ales la depolitizarea funcției publice, la instituirea unui sistem de recrutare a înalților funcționari publici și la descentralizare, proces despre care afirmă, semnificativ: ***“Descentralizarea a decolat, în acest moment”***.

Această afirmație ne încurajează să accelerăm reformele administrative demarate, de a căror importanță pentru viitorul României suntem conștienți.

* *
*

În mod evident, acțiunile întreprinse de Ministerul Administrației și Internelor în vederea pregătirii pentru aderare sunt mult mai numeroase și nu au putut fi cuprinse în acest documentar.

În privința acestor acțiuni, Raportul de monitorizare este însă elocvent. Ministerul Administrației și Internelor, în urmă cu doi ani copilul-problemă a integrării, a recuperat în totalitate restanțele, nu puține la număr, și a câștigat, prin munca sa, încrederea Comisiei Europene și a partenerilor din statele membre.

Pe post de concluzie, doresc să folosesc o frază care nu îmi aparține mie, ci unui important parlamentar european, Markus Ferber, până nu demult unul dintre cei mai vehemenți critici ai României. În ziua prezentării Raportului de monitorizare, domnul Ferber a spus: ***“Viteza reformelor a fost cea mai mare din câte am văzut în comparație cu cele zece țări care au intrat în Uniunea Europeană în 2004. E clar că ultimul an și jumătate a fost perioada de glorie a României în pregătirea pentru aderare. Acum un an și jumătate, România nu era pregătită pentru nimic, dar mite pentru aderare, și nu credeam că aceste eforturi mari pot fi făcute ”***.

Iată că s-a putut!

În prezent, trebuie să ne concentrăm pentru ca alte priorități de prim plan ale României să devină, la rândul lor, posibile.

Mă refer în primul rând la atingerea a două obiective esențiale: cel de a beneficia pe deplin de avantajele pe care ni le oferă statutul de membri ai Uniunii Europene și cel de a obține, în cel mai scurt timp posibil, calitatea de stat Schengen – în lipsa căreia nu ne putem considera încă, în totalitate, europeni.

Experiența statelor care au aderat la Uniunea Europeană în 2004 ne demonstrează însă faptul că simpla calitate de membru al Uniunii nu ne poate fi de folos, dacă nu este însoțită de o organizare instituțională care să permită un înalt nivel de performanță și de exploatarea la maximum a tuturor resurselor umane și materiale de care dispunem.

Intrarea în Uniunea Europeană este pentru România o șansă prea importantă pentru a ne permite să o irosim. Trebuie să profităm din plin de fiecare eurocent pe care îl putem accesa, iar pentru ca acest lucru să fie posibil trebuie să realizăm, în lunile care vor veni, o adevărată revoluție în administrația românească.

Elementul-cheie al acestei reforme este descentralizarea, adesea invocată și din păcate niciodată pusă în practică în istoria post-revoluționară a României.

Impunerea și menținerea unui ritm alert în calendarul de descentralizare este esențială pentru continuarea și aprofundarea reformei demarate în administrația publică și având în vedere faptul că nu ne putem permite să pierdem nici o zi în ceea ce privește accesarea fondurilor europene.

Având în vedere acest fapt, considerăm că descentralizarea trebuie să constituie pentru România obiectivul de interes național al anului 2007, obiectiv care să fie însușit și susținut de întreaga clasă politică românească.

Să nu uităm că un guvern puternic nu este cel care dorește să păstreze toată puterea la îndemâna sa, ci cel care știe să cedeze această putere aceluia care pot să o folosească mai eficient în numele cetățenilor și pentru cetățeni.

În privința celui de al doilea obiectiv, Ministerul Administrației și Internelor își propune ca România să devină stat Schengen în anul 2010, așadar peste trei ani. Am stabilit un calendar strâns pentru atingerea acestui obiectiv, ambițios dacă avem în vedere că nici una dintre țările care au aderat la Uniunea Europeană în 2004 nu a devenit încă stat Schengen și probabil nici nu vor reuși să dobândească această calitate mai devreme de anul 2009.

Pentru a deveni stat Schengen, sunt necesare noi reforme, ample și costisitoare. Vom păstra, pentru realizarea acestora, același ritm pe care ni l-am impus și în privința integrării europene, având în vedere că drepturile pe care ni le va aduce acest statut sunt de maximă importanță pentru cetățenii României.

Așadar, principalele noastre priorități, pentru cele trei luni care au mai rămas din acest an și pentru anul 2007, sunt realizarea descentralizării – și în această privință avem un calendar precis și ambițios – și îndeplinirea condițiilor pentru a deveni stat Schengen.

Cu încredere și multă muncă, vă asigur că atingerea acestor două obiective va fi posibilă!